

Лише спільними зусиллями можливо виховати здорове, законслуняне та правильно орієнтоване покоління як основний потенціал нашої держави.

Список використаних джерел

1.Столярчук О. А. Навчання та психоемоційний стан українських підлітків в умовах війни в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2022. Вип. 1. С. 115-120. (Серія «Психологія»). DOI: <https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2022.1.22>.

2.Звіт брифінгу Міністерства внутрішніх справ України на тему: «Вплив війни на злочинність в Україні» від 26.07.2022 URL: <https://www.ukrinform.ua/amp/rubric-presshall/3536394-vpliv-vijni-na-zlocinnist-v-ukraini.html>.

3.Про реалізацію пілотного проекту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» наказ від 21.01.2019 № 172/5/10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0087-19#Text>

УДК 159.922.27«364»

Здрілько Ангеліна Галібівна,

здобувач вищої освіти, ступеня бакалавр

Національної академії внутрішніх справ

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-4968-2265>

Науковий керівник:

Юрченко-Шеховцова Тетяна Іванівна,

науковий співробітник наукової лабораторії

з проблем психологічного забезпечення та

психофізіологічних досліджень

Національної академії внутрішніх справ,

кандидат психологічних наук

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6541-3410>

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

З початку повномасштабного вторгнення РФ на територію суверенної України, було введено воєнний стан на території України.

Відповідно до ст.1 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» *Воєнний стан* – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним

органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень [1].

Збройна агресія, яку переживає наше суспільство з початку повномасштабного вторгнення, спричиняє катастрофічно негативний вплив не тільки на економічну і соціальну складову розвитку держави, а й психологічну. Існує великий список закордонних досліджень щодо наслідків травмуючих подій війни на психічне здоров'я людей.

Результати дослідження здоров'я палестинських дітей свідчать, що серед опитаних 2601 учнів сьомих-дев'ятих класів, у 25,9 % осіб визначено наявність суїцидальних думок або планування самогубства за 12 місяців до опитування. Суїцидальні наміри у цих дітей були вищими, у порівнянні з рівнем суїцидальних думок у підлітків у будь-якій з інших країн GSHS регіону Східного Середземномор'я. Також встановлено, що хлопчики-підлітки мали значно вищий рівень суїцидальних думок, ніж дівчатка. Це свідчить про необхідність покращення їх доступу до отримання психологічної допомоги задля підтримання належного рівня психічного здоров'я [2].

Відомий французький психолог, соціолог та історик Гюстав Ле Бон, вперше ввів поняття «психологія мас», «психологія народів». Написана ним праця «Психологія мас» надає широкий аналіз психології широких мас (тобто народів та натовпу) як найважливішого аспекту поведінки індивіду і причин історичних подій [3].

«Психологія мас і аналіз людського Я», – одна з найвідоміших праць Зигмунда Фрейда, де він на основі досліджень Ле Бона, описав соціальні аспекти розвитку внутрішнього світу людини, глибинних формувань її світовідчуття. «Батько психоаналізу», повністю підтримав думку Ле Бона, що «натовп занадто піддається пропозиціям, впливу інших, він позбавлений критичного мислення». Фрейд також підтримав ідею, що в натовпі активується так званий «колективний мозок», що сприяє легкому керуванню з боку владних суб'єктів цією масою. «Натовп здатен під впливом навіювання на дії вищого порядку: вірність ідеалам, безкорисливість» [4].

Традиційно до способів соціально-психологічного впливу відносять зараження, навіювання, наслідування і переконання [5].

Взявши до уваги вищезазначені постулати відомих психологів, можна дослідити соціально-психологічний вплив на людей в умовах воєнного стану.

Відповідно на початку повномасштабного вторгнення суспільний або так званий «колективний» вплив на собі відчув кожен без виключення. У людей в перші дні війни активувався «колективний мозок» в результаті чого, вони були більш сприятливі до навіювання. Прикладом навіювання є те, що суспільство було переконане, що треба покинути країну в перший же день широкомасштабного вторгнення. Соціальний страх сприяв тому, що люди масово скуповували ліки, їжу, засоби особистої гігієни. Як вже було зазначено вище, «натовп здатен під впливом навіювання на дії вищого порядку: вірність ідеалам, безкорисливість», - всі ми пам'ятаємо як в перші ж дні люди сформували великі черги до військоматів, формували добровольчі та волонтерські об'єднання, створювали гуманітарні ініціативи та просто допомагали на місцях.

Говорячи про навіювання, це не обов'язково поганий вплив, бо як підкреслює Фрейд: «особистий інтерес рідко буває потужним двигуном в натовпі, в той час в окремого індивіда він займає перше місце». Іноді, якщо натовп транслює суспільно корисний інтерес, навіює його, владні рішення суб'єктів влади можуть не мати в собі елементів особистого інтересу.

Війна дійсно, як історичний процес, сформувала з українського народу потужний «натовп», який не завжди піддається критичному мисленню. Цілком природно, що під час критичних, надзвичайних, воєнних ситуацій люди, перебуваючи в постійному стресі, в стані колективного страху, піддаються впливу юрби, без виключення. Тому, вважаю, що соціально-психологічний вплив на особистість, мотивацію її поведінки в умовах війни, дійсно великий.

Список використаних джерел:

1. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII (із змінами, внесеними згідно із Законами). Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
2. Itani Taha, Kathryn H. Jacobsen, A. Kraemer (2017). Suicidal ideation and planning among Palestinian middle school students living in Gaza Strip, West Bank, and United Nations Relief and Works Agency (UNRWA) camps. International Journal of Pediatrics and Adolescent Medicine. Vol. 4, Is. 2. P. 54 – 60. URL :

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2352646716300758?via%3Dihub>

3. Гюстав Ле Бон. Психологія мас. 2021. 87 с.

4. Зигмунд Фрейд. Психологія мас та аналіз людського «Я». 2020. 192 с.

5. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобув. ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.
<https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/27765/1/Social-psychology.pdf>

УДК 159.98

Ковач Ольга Володимирівна,

аспірант кафедри юридичної психології

Національної академії внутрішніх справ

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8861-8328>

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ САМОРЕГУЛЯЦІЇ В СИСТЕМІ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОНЦІВ

У зв'язку із введенням воєнного стану на території України до Національної поліції постала низка нових викликів та випробувань. Це пов'язано з виконанням певних функцій працівниками поліції, зокрема, у забезпеченні оборони країни, захисту населення та інтересів держави. Від ефективності роботи поліцейських значною мірою залежить безпосереднє забезпечення внутрішньої безпеки. Це вимагає високої професійної, фізичної та психологічної підготовленості правоохоронців.

В умовах воєнного часу професійна діяльність поліцейських передбачає вирішення таких завдань, як боротьба із злочинністю, тероризмом у всіх його формах, що супроводжується частим перебуванням у ситуаціях постійної напруги, прямого зіткнення з різними формами агресії та жорстокості, дій в ситуаціях невизначеності та дефіциту часу [1]. В таких ситуаціях успішність службової діяльності є часто неможливим без прояву агресії. Адже агресія виконує захисну та оборонну функцію, захищаючи особу від саморуйнування та від агресивних актів інших. Тому в службовій діяльності агресія легітимізується і, подеколи, заохочується (легітимізована агресія).